

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

3^ο ΘΕΜΑ

3.α. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση της πρώτης ιστορικής πηγής (Κείμενο 1), να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

- « Οι ανεξάρτητοι μικροϊδιοκτήτες ... οι εξαρτημένοι καλλιεργητές (ενοικιαστές, πάροικοι), οι εργάτες (μίσθιοι) και πιθανώς οι δούλοι».

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κεφάλαιο 2, 3. Κοινωνία, γ. Η κοινωνία του χωριού και η πάλη κατά των δυνατών] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από το απόσπασμα: «Τον κορμό του πληθυσμού ... εκούσια από μια οδυνηρή ελευθερία».

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να καταδεικνύει τις τέσσερις ζητούμενες κοινωνικές ομάδες του χωριού και τις συνθήκες μετατροπής των ελεύθερων μικροϊδιοκτητών σε παροίκους.

3.β. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση της δεύτερης ιστορικής πηγής (Κείμενο 2), να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

- «κάτοικοι των χωριών είτε βιλάνοι, ελεύθεροι χωρικοί... τέλος δουλοπάροικοι .. αγρότες»
- «σκληρή και δύσκολη ζωή»
- «υπάγονται στον ίδιο αφέντη, τον χωροδεσπότη, ιδιοκτήτη του φέουδου»
- «τους προστατεύει ≠ τους ορίζει, τους τιμωρεί και αποκομίζει από την εργασία τους το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του»
- «δεν ήταν όμως και ελεύθερος»
- «Απαγορευόταν να καρεί μοναχός ή να γίνει ιερέας... να προσφύγει στη δικαιοσύνη .. να διαθέτει τα αγαθά του ... σε στρατιωτική υπηρεσία. Δεν μπορούσε να μετακινηθεί ελεύθερα .. ήταν προσδεδεμένος»

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κεφάλαιο 2, 7. Οικονομία και κοινωνία στη Δυτική Ευρώπη, Το σύστημα της Φεουδαρχίας, α. Χαρακτηριστικά και εξέλιξη] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από το απόσπασμα «Το υπόλοιπο τμήμα της κοινωνικής πυραμίδας ... ως κινητά αντικείμενα».

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να αποτυπώνει τις συνθήκες ζωής των κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων στη φεουδαρχική Ευρώπη.